

ВПЛИВ ДІДЖИТАЛ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА БЕЗПЕКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Гурковський В. І.

д.н.держ.упр., старший дослідник, професор кафедри публічного адміністрування,
Міжрегіональна академія управління персоналом

Дмитрук С. Ф.

аспірант, кафедра публічного адміністрування,
Міжрегіональна академія управління персоналом

Останні роки висвітлили загрозливий тренд девальвації існуючої системи забезпечення міжнародної безпеки. Рада безпеки ООН не знаходить консенсусу з найбільш важливих питань забезпечення міжнародної безпеки. Існуюча міжнародно-правова система у сфері безпеки фактично не має реальних механізмів стримування односторонніх дій держав-постійних членів Ради Безпеки ООН, що пов'язано з наявністю у них права «вето» [1, с. 459].

В умовах протистояння між ними жодне принципове рішення міжнародною спільнотою не може бути прийнятим. Міждержавні конфлікти у ХХІ столітті починаються, як правило, за іншими сценаріями, ніж у минулому, а основними дестабілізуючими чинниками, які призводять до їх виникнення, зокрема, є:

- кризові явища суспільно-політичного життя в державі;
- масові порушення прав людини;
- порушення міжнародних режимів, що регулюють воєнно-політичні питання міжнародної безпеки;
- звинувачення у підтримці терористичних організацій та ін. [1, с. 456].

Кардинально змінило воєнну стратегію і тактику домінування інформаційної складової. Можна цілком погодитись з сучасним вітчизняним дослідником інформаційних війн Георгієм Почепцовим, який вважає сьогодні інформаційний компонент став набагато сильнішим. Соціальні мережі додатково надали йому нові можливості. Відповідно два інші компоненти (фізичний і віртуальний) частково втратили свою силу. В сучасних міжнародних відносинах держави намагаються відходити від застосування фізичної сили, оскільки військові втрати негативно впливають на населення. Але деякі типи загроз неможливо вирішити

кінетично, наприклад у війні ідей чи ідеологій. Віртуальний компонент у вигляді релігії і ідеологій втрачає свою обов'язковість. Збройні сили країн орієнтуються більше на дії у фізичному просторі, тому для них важко розвивати інформаційний інструментарій. Потрібно також визнати, що інформація не потрібна, якщо вона не підсилює військову дію [2, с. 295].

Як відомо, у попередніх військових конфліктах перемога однієї держави (коаліції) над іншою, юридично оформлювалась актами про беззаперечну капітуляцію. Сьогодні ж така форма перемоги стає неможливою із-за транснаціонального характеру воєнних дій. В умовах глобалізації економічні інтереси розвинених країн виходять за межі національної території. Це обумовлює завдання щодо захисту інтересів за кордоном шляхом комплексного застосування дипломатичних, економічних та інформаційно-комунікаційних заходів.

При чому сутність протиборства між державами не змінилась. Війна як і раніше, залишається крайньою формою політичного насильства. Але у зв'язку з швидкоплинним науково-технічним прогресом, пов'язаним з перманентним розвитком сучасних інформаційних технологій, вказана сутність розширилась. Набули розвитку способи та форми її прояву й ведення активних заходів та пропаганди в Інтернет просторі, соціальних мережах та ЗМІ.

Якщо раніше пропаганда вигравала за рахунок масовості і повторення, то сьогодні потрібна більша якість, якої немає через відсутність опори на сучасні методи аналізу і впливу. Адже йдеться про операції інформаційного впливу. Сьогодні військові США обговорюють створення принципово нової структури управління інформаційними операціями (неієрархічну), яка за своїми інноваційними можливостями буде схожою на Google, Facebook чи Apple [3].

Сучасний тренд епохи цифрової (діджитал) глобалізації це управління сприйняттям супротивника заради впливу на його процес прийняття рішення. Ми можемо спостерігати це в роботі соціальних сайтів. Усі такі дії через відповідні наративи блокують через свою емоційну напруженість будь-яке критичне мислення, переводячи населення на автоматичні реакції. Наративи організують вербальну інформацію та поширюються здебільшого через соціальні мережі. Наративи сьогодні можуть розміщатися із великою швидкістю у вигляді серії підтримуючих одна одних історій, які людям важко заперечити, при цьому вони досягають глобальної аудиторії за секунду і за мінімальну ціну [2, с. 301].

Отже, сьогодні Інтернет надає безмежні можливості як для створення цілеспрямованої інформації, так і для її поширення. Нажаль це сприяє тому, що в глобальному світі швидко посилюється деструктивний вплив

пропаганди й дезінформації, якою пропагується викривлене бачення перебігу подій, нав'язується свій сценарій розвитку цих подій. Під впливом нав'язаних сценаріїв можуть ухвалюватись вигідні для країни-дезінформатора рішення, в тому числі рішення, що стосуються міжнародних економічних відносин (зняття чи послаблення економічних санкцій як інструменту стримування країни-агресора та ін.).

Наразі в сучасних умовах глобальної діджиталізації протидіяти пропаганді та дезінформації шляхом блокування контенту без поглибленого системного підходу до вивчення та аналізу ризиків й загроз глобальній міжнародній безпеці та залучення міжнародного співтовариства для підвищення ефективності спільного протистояння впливу РФ в інформаційній сфері, на нашу думку, неможливо.

Список використаних джерел:

1. Ситник Г.П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): Підручник / Г.П. Ситник // К.: НАДУ, 2012. 544 с.

2. Куйбіда В. Національна безпека в умовах інформаційних та гібридних війн: монографія / авт. кол.: В. Куйбіда, В. Бебик, М. Дмитренко та ін. НАДУ, 2019. 384 с.

3. Gery W.R. Information Warfare in an Information Age / W.R. Gery, S.Y. Lee, J. Ninas // URL: [ndupress.ndu.edu/JFQ/ Joint-force-Quarterly-85/article 1130649 information-warfare-in-an-information-age/](http://ndupress.ndu.edu/JFQ/Joint-force-Quarterly-85/article/1130649/information-warfare-in-an-information-age/).

4. Гурковський В.І. Особливості застосування інформаційної зброї в умовах глобального інформаційного суспільства / В.І. Гурковський // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2010. № 4. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua>.

5. Гурковський В.І. Теоретико-методологічні засади захисту національних інтересів в умовах інформаційної глобалізації / В.І. Гурковський // Економіка та держава. 2010. № 8. С. 90–92.

6. Почепцов Г. Нарративный инструментальный воздействия / Г. Почепцов // URL: [psyfactor.org|lib|narrative.html](http://psyfactor.org/lib/narrative.html).